

**NETWERK
DEMENTIE
GRONINGEN**

Samenwerkende Organisaties

Jaarverslag 2022
Netwerk Dementie Groningen

Inhoudsopgave

Algemeen

- Inleiding
- Organisatie NDG
- Visie en focus
-

Stand van zaken dementiezorg regio Groningen

- Toegankelijkheid en vindbaarheid ondersteuning dementiezorg
- Communicatie en informatie
- Kwaliteit van dienstverlening
- Samenwerkingspartners

Resultaten 2021

Aandachtspunten 2022

Bijlage 1: Kwaliteit en Deskundigheid/ Professionalisering casemanagement

Inleiding

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de resultaten en initiatieven van het Netwerk Dementie Groningen (NDG) in 2022. Een jaar waarin het voor ketenpartners dementiezorg elkaar weer fysiek ontmoeten in lokale en regionale netwerken. En waar we samenbouwen aan lokale netwerken voor meer samenhang, samenwerking en afstemming van dementiezorg in de provincie Groningen. Een actieplan dementie 2022-2024 moet zorgen voor meer toegankelijkheid en vindbaarheid van dementiezorg voor mensen met dementie en hun naasten en voor zorgprofessionals en vrijwilligers. Waar door het monitoren van de kwaliteit van dienst en zorgverlening we samen als ketenpartners dementie blijven leren verbeteren.

Organisatie NDG

Meer dan 40 ketenpartners en **samenwerkingspartners** vormen samen het NDG. Het zijn partners vanuit Gemeentelijke organisaties, Zorgorganisaties, Welzijnsorganisaties, Ziekenhuizen, Alzheimer Centrum Groningen etc. De ketenpartners treffen elkaar jaarlijks in de zgn. ketenpartnerraad.

Een overzicht van de ketenpartners is te vinden op de website van het NDG, www.dementiegroningen.nl.

Het NDG is lid van Dementie Netwerken Nederland (DNN). De regio coördinator maakt onderdeel uit van verschillende landelijke themagroepen die gerelateerd zijn aan onder andere de implementatie van de Zorgstandaard dementie.

Het bestuur van het NDG bestaat uit 6 leden. Het bestuur is 5 keer met elkaar in overleg geweest. Alzheimer Nederland, afdeling Groningen treedt op als **adviseur** van het bestuur. Een **regionale coördinator** werkt in opdracht van het bestuur. Het NDG wordt ondersteund door een **secretaresse**. Een medewerker van Team 290 verricht taken in kader van kwaliteit en scholing. Er is een opzet voor een planning- en control-cyclus.

Visie en focus

‘Mensen met dementie kunnen samen met hun partners zo lang mogelijk in goede gezondheid thuis blijven wonen’. Een visie die onder druk staat bij een toename van personen met dementie met complexe problemen thuis wonen en er sprake is van meer overbelast mantelzorgers (zie dementiemonitor 2020 Alzheimer Nederland).

Deze toename leidt ertoe dat personen met dementie en mantelzorgers tijdens het ziekteproces veelal in aanraking komen met steeds weer andere ondersteuners, behandelaren en organisaties. Allen met een eigen financiering opdracht en regels. De **focus** ligt daarom vooral op het aanbrenge van meer samenhang van dementiezorg in lokale netwerken dementie in gemeenten met bestuur en beleid. En het versterken van de samenwerking en afstemming van dementiezorg tussen beroepskrachten en vrijwilligers. Aandacht voor een betere wegwijzer dementiezorg moet duidelijkheid bieden Wie, Wat, Wanneer te bieden heeft tijdens alle fasen van het zorgtraject van dementie.

Stand van zaken dementiezorg in de regio Groningen

Toegankelijkheid en vindbaarheid ondersteuning dementie

In alle 10 gemeenten bouwen ketenpartners dementiezorg in de provincie Groningen aan **een lokaal netwerk dementie**. De belangrijkste opdracht de uitvoering van het actieplan NDG (2022-2024) in

lokale netwerken dementie, zodat de toegankelijkheid en vindbaarheid van ondersteuning en kwaliteit van dementiezorg wordt verbeterd. Dat mensen met dementie en hun naasten eerder ondersteuning zoeken en vinden en ondersteuning krijgen. Zo kunnen mensen met dementie langer thuisblijven wonen en kunnen crisissen worden voorkomen.

Een **lokale coördinator** van het netwerk dementie verbindt ketenpartners in bijeenkomsten van een lokaal netwerk en zorgt voor verbinding, communicatie, informatie en afstemming. De **casemanagers dementie** hebben veel baat bij lokale afstemming met andere zorgprofessionals zoals **huisartsen**, praktijkondersteuners van de huisartsen (**Poeders**), **WMO-consulenten** en (**mantelzorg**) **ondersteuners** vanuit Welzijn. Elkaar kennen als zorgprofessionals maakt het gemakkelijker om met elkaar te overleggen en de ondersteuning af te stemmen. En om gezamenlijk aandachtspunten en knelpunten op te lossen. Goede afstemming zorgt ervoor dat er geen dingen dubbel worden gedaan en de mensen met dementie en mantelzorgers niet te maken krijgen met allerlei verschillende functionarissen. Gaandeweg de opbouw, sluiten steeds meer ketenpartners zich aan bij een lokaal netwerk dementie. Tijdens grote bijeenkomsten zijn vaak meer dan **45 tot 60 mensen** aanwezig. Deze bijeenkomsten worden georganiseerd in samenwerking met lokale partners, Alzheimercentrum Groningen, Team 290 en belangenbehartigers van St. Alzheimer Groningen. Als werkstructuur wordt door het lokaal netwerk meestal gekozen voor samenwerken in een **kernteam en werkgroepen** voor de planvorming en de uitvoering van activiteiten. De **provinciaal coördinator** van het NDG ondersteunt de lokale netwerkontwikkeling.

Communicatie en informatie

De lokale netwerken werken samen aan betere vindbaarheid en toegankelijkheid, zodat mensen met dementie en hun naasten weten, waar en bij wie ze ondersteuning kunnen vragen. In gemeenten moeten zorgprofessionals zichtbaar zijn voor burgers en laten zien wat ze kunnen betekenen voor mensen met dementie. Hiervoor is een digitale **lokale wegwijzer dementie** ontwikkeld gevuld met informatie per gemeente, zodat zichtbaar wordt Wie, Wat, Waar ondersteuning biedt in het traject van dementie (zie website NDG). Een format voor een **nieuwsbrief lokaal netwerk dementie** is beschikbaar zodat allen die werken met mensen met dementie in de gemeente op de hoogte zijn van landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen dementiezorg. De **website van het NDG** wordt op onderdelen aangepast en gevuld met een agenda

Kwaliteit van dienstverlening

Door **monitoring** wordt de kwaliteit van dementiezorg zichtbaar en krijgen we inzicht in de structuur, het proces en de uitkomsten van dementiezorg. Hierdoor weten we op welke onderdelen we samen kunnen leren verbeteren. In de gemeenten Westerkwartier en Oldambt is een pilot monitor ontwikkeld en uitgevoerd (2021 -2022) in samenwerking met een lokaal netwerk dementie. De uitkomsten geven een indruk over hoe er in alle fasen van het dementietraject door zorgprofessionals en vrijwilligers wordt samengewerkt (proces en structuur). En hoe mensen met dementie en mantelzorgers deze ondersteuning ervaren in de verschillende gemeenten (zie publicatie website NDG).

Meer dan 100 **casemanagers dementie**, meestal HBO-verpleegkundigen uit de 1^e en 2^e lijn gezondheidszorg leveren een belangrijke rol in het leveren van goede dementiezorg. Zij zijn lokaal een vast aanspreekpunt voor alle mensen met (een vermoeden van) dementie en hun naasten, vanaf de start van het diagnostisch traject. Een afvaardiging casemanagers dementie vormen samen een **regionaal kernteam** professionalisering casemanagement dementie 1^e lijn . Voor een indruk van de resultaten (zie bijlage 1)

Er zijn **tools** ontwikkeld voor het verbeteren van de samenwerking tussen casemanagers dementie en medewerkers in de met de huisartsenpraktijk. Er is door het kernteam input geleverd voor de ontwikkeling van een regionaal stappenplan proactieve zorgplanning/ACP.

Samenwerkingspartners

De **regionale coördinator** NDG ondersteunt de lokale netwerken en onderhoudt contacten samenwerkingspartners. Tijdens de jaarlijkse **ketenpartnerraad** zijn samenwerkingspartners geïnformeerd over de resultaten en voortgang van regionale activiteiten uit het actieplan van het NDG. Daarnaast is er aandacht gevraagd om mee te denken over de toekomst van het NDG met betrekking tot planvorming en financiering.

De huisartsen zijn in een lokaal netwerk dementie op afstand betrokken. Veelal delegeert de huisarts de ondersteuning naar de praktijkondersteuner van de huisarts (POH). Deze onderhoudt het contact met de casemanager dementie. Met **Zorgadvies Groningen** zijn afspraken gemaakt over samenwerking omtrent de ontwikkeling van **geriatrische netwerken** in de huisartsenpraktijk. Met de **Groninger Huisartsencorporatie** zijn afspraken over het delen van data en informatie over ontwikkelingen op gebied van ouderenzorg en dementiezorg in de huisartsenpraktijk.

Het NDG heeft met het **Palliatief netwerk Groningen**, GHC en Zorgadvies Groningen, Zorgbelang en het Martiniziekenhuis een gezamenlijk stappenplan van **Proactieve zorgplanning/ACP** ontwikkeld naar het model van Drenthe. In 2023 volgt een publiekscampagne.

In december hebben meer dan 400 zorgprofessionals en vrijwilligers deelgenomen aan een **theatervoorstelling 'Lang zal hij leven'** met als thema euthanasie en dementie. De voorstelling brengt een bewustwording op gang in het omgaan met levenseinde en dementie. De activiteit is mogelijk gemaakt door samenwerking met het Palliatief netwerk en St. Alzheimer Groningen en het NDG met subsidie van lokale en provinciale partners.

Met het Alzheimercentrum **Groningen** worden ontwikkelingen, onderzoeken scholingsvragen uitgewisseld. Dit heeft onder andere geleid tot een onderzoek naar de wijze van initiëren van casemanagement dementie voor, tijdens of na een diagnosetraject. Het Alzheimercentrum Groningen geeft op verzoek lezingen aan ketenpartners in de lokale netwerken.

Dementiezorg kent specifieke doelgroepen. Het NDG werkt samen met Friesland en Drenthe in de **Leergemeenschap Jonge Mensen Met Dementie (JMD)**. Een werkbezoek voor zorgprofessionals naar meerdere instellingen die specifieke activiteiten uitvoeren voor JMD is verplaatst naar 2023. Bij verschillende zorgorganisaties in Groningen is door het NDG aandacht gevraagd voor meer expertise ontwikkeling en aanbod in de opvang van Jonge Mensen met Dementie. Zorgprofessionals en organisaties kunnen een beroep doen op de expertise vanuit Team 290 en het Alzheimercentrum Groningen.

Het NDG is lid van **Dementie Netwerken Nederland**. Hier vindt er uitwisseling plaats tussen regio coördinatoren dementie over nieuwe initiatieven en ontwikkelingen. De regio coördinator van het NDG werkt actief mee in een **landelijke werkgroep informatie en communicatie** voor een betere ontsluiting van landelijke, regionale en lokale informatie. Daarnaast is er medewerking verleend aan de ontwikkeling van een dashboard van het **Landelijke Register Dementiezorg**. Twee keer jaar is er een landelijke **coördinatorenraad** (digitaal en fysiek) DNN, waar regionale ervaringen en opbrengsten worden gedeeld en plannen voor de toekomst worden besproken. Door intensieve samenwerking

tussen DNN en het ministerie van VWS komen er middelen beschikbaar ter ondersteuning van regionale netwerken bij o.a. de **implementatie van de Zorgstandaard**.

Resultaten

- Ketenzorg dementie is in alle Groningen gemeenten aanwezig;
- In alle 10 gemeenten wordt in samenwerking met lokaal bestuur en beleid, lokale netwerken dementie in ontwikkeld en beschikken 9 gemeenten over een lokale coördinator die de verbinding legt tussen de lokale ketenpartners voor samenhang, samenwerking en afstemming van de dementiezorg;
- De gemeente Groningen is zoekende naar een werkstructuur en coördinatie voor meer lokale ketensamenwerking;
- In 9 gemeenten zijn maandelijks lokale netwerkbijeenkomsten dementie;
- In 2 gemeenten zijn grote startbijeenkomsten door het lokale netwerk dementie voor alle lokale ketenpartners georganiseerd;
- In meerdere lokale netwerken dementie is er samenwerking tussen de formele en informele zorg en het vrijwilligerswerk tot stand gekomen.
- > 40 samenwerkingspartners dementiezorg zeggen tijdens de jaarlijkse ketenpartnerraad te willen blijven samenwerken in het regionale netwerk op de thema's uit het actieplan NDG (2022-20240)
- >100 wijkverpleegkundigen/casemanagers dementie werkzaam bij zorgorganisaties uit de 1^e en 2^e lijn voeren taken uit in de zorgcoördinatie van dementiezorg;
- >33 wijkverpleegkundigen zijn post hbo opgeleid in de functie van casemanager dementie;
- Casemanagers dementie uit de 1^e en 2^e lijn treffen elkaar in multidisciplinaire dementie teams (MDDT) in de regio voor consultatie, deskundigheidsbevordering en intervisie;
- In alle 10 gemeenten worden tools gebruikt (handreiking) ter verbetering van de samenwerking met de huisartsenpraktijk en voor multidisciplinair overleg;
- In 2 gemeenten (Groningen en Midden- Groningen) is met subsidie Zomp onderzoek gedaan naar toekomstbestendige dag invulling voor mensen met dementie;
- Er is een regionaal stappenplan Proactieve zorgplanning/ACP ontwikkeld in samenwerking met regionale samenwerkingspartners;
- Een kernteam bestaande uit 6 casemanagers dementie uit de regio hebben een handreiking 'stappen omgaan met levenseinde en dementie' ontwikkeld;
- >400 mensen hebben deelgenomen aan toneelvoorstelling over het thema euthanasie en dementie;
- Een werkbezoek georganiseerd vanuit de 'Leergemeenschap Jonge Mensen Dementie' voor medewerkers van zorgorganisaties uit Groningen, Drenthe en Friesland kon door omstandigheden niet doorgaan en wordt verplaatst naar 2023;
- De website van het NDG is aangepast op vindbaarheid van lokale netwerk coördinatoren, ondersteuning door zorgprofessionals en informatie over activiteiten;
- Een infographic 2021 is verspreid onder alle keten- en samenwerkingspartners dementiezorg
- Een scholing over vroegtijdig signaleren van dementie en samenwerking in de keten dementiezorg voor alle huishoudelijk medewerkers is in de gemeente Veendam ontwikkeld en uitgevoerd
- Een ontsluiting van landelijke, regionale en lokale informatie dementiezorg is verbeterd door samenwerking met Dementie Netwerken Nederland (DNN)

Aandachtspunten

- 30% van mensen wordt ondersteund door een casemanager;
- Het vindbaar en beschikbaar en maken van informatie voor burgers blijft een aandachtspunt voor lokale netwerken en het NDG.
- Optimaliseren, aanpassen en vullen van de website NDG
- Up tot date houden van éénduidige informatie voor zorgprofessionals en burgers in lokale en regionale wegwijzers dementie op de website van het NDG;
- De implementatie van de Zorgstandaard dementie in lokale netwerken dementie;
- De zichtbaarheid van het lokaal netwerk dementie als helpdesk voor vragen voor mensen met dementie en hun naasten;
- Bekendheid bij zorgprofessionals over het aanbod van informele zorg uit het sociaal domein;
- Samenwerking tussen casemanagers dementie en mantelzorgondersteuning;
- De verschillen in het aanbod van mantelzorgondersteuning in gemeenten;
- De samenwerking tussen casemanagers dementie en WMO-consulenten m.b.t. indicaties voor ondersteuning;
- De kwaliteit van het casemanagement dementie door scholing en intervisie vanuit het NDG;
- De implementatie van het regionale stappenplan proactieve zorgplanning/ACP;
- Het gebrek aan gebundelde expertise in opvang en ondersteuning van Jonge Mensen met Dementie en Migranten in de provincie;
- Het bij elkaar brengen van regionale ketenpartners en samenwerkingspartners in een jaarlijkse ketenpartnerraad voor beleidsontwikkeling en advies;
- Vrijblijvendheid van samenwerken tussen ketenpartners dementiezorg lokaal en regionaal;
- Regie op de aanpak van dementiezorg (Menzis) bij alle betrokken organisaties in de provincie Groningen en de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van ketenpartners daarin.

Bijlage1

Professionalisering casemanagement dementie 1^e lijn

Organisaties die casemanagement dementie bieden

- in totaal bieden 17 zorgorganisaties casemanagement dementie in de provincie Groningen: Westerholm is afgehaakt en de Leyhoeve is er bijgekomen (beide in gemeente Groningen);
- 16 organisaties bieden aan vanuit de 1^e lijn, ongeveer 80 casemanagers / wijkverpleegkundigen; Overzicht per gemeente:
 - Eemsdelta: TSN, Zonnehuis-Thuis, De Hoven, Beter Thuis Wonen, Noorderzorg, Buurtzorg
 - Het Hogeland: TSN, De Hoven, Noorderzorg, Buurtzorg
 - Groningen: TSN, ZINN, Dignis, TZ Comfort, Buurtzorg, Icare, Leyhoeve
 - Midden-Groningen: TSN, ZINN, Zonnehuis-Thuis, Beter Thuis Wonen, Buurtzorg
 - Oldambt: TSN, Beter Thuis Wonen, Oosterlengte, Buurtzorg
 - Pekela: TSN, Oosterlengte, Buurtzorg
 - Stadskanaal: TSN, ZG Meander, Buurtzorg
 - Veendam: TSN, ZG Meander, Buurtzorg
 - Westerkwartier: TSN, Zonnehuis-Thuis, Vredewold, Buurtzorg
 - Westerwolde: TSN, ZG Meander, Buurtzorg, Blanckenborg, Oosterlente
- 1 organisatie, provincie breed, biedt aan vanuit de 2^e lijn (Team290, specialistische GGZ), 30 casemanagers.

Kernteam professionalisering casemanagement dementie 1^e lijn

- In 2022 werd deelgenomen door casemanagers van TSN, ZINN, Zonnehuis-Thuis, Buurtzorg en Oosterlengte;
- Het belangrijkste thema waaraan gewerkt is betrof: proactieve zorgplanning/ advanced care planning bij dementie; er zijn handvatten ontwikkeld t.b.v. de casemanagers dementie werkzaam in de provincie Groningen; in januari 2023 zijn/worden alle casemanagers hierover geïnformeerd;
- De instrumenten waar mee gewerkt wordt zijn geoptimaliseerd:
 - Routekaart diagnostiek bij cognitieve problemen en casemanagement bij (vermoeden) van dementie;
 - Checklist 'probleemgebieden bij dementie' t.b.v. multidisciplinair overleg en pro-actieve zorgplanning;

Het Kernteam heeft de werkzaamheden afgerond in december 2022.

Over het vervolg in 2023 is vooralsnog geen duidelijkheid.

Multidisciplinaire Dementie Teams & Begeleide Intervisie

- De MDDT en Intervisiebijeenkomsten zijn in 2022 online en deels in fysieke bijeenkomsten gecontinueerd;
- MDDT: 10 MDDT- groepen met deelname van in totaal 80 casemanagers, per MDDT-groep gemiddeld 6 bijeenkomsten per jaar;
- Begeleide Intervisie: 5 Intervisie – groepen met deelname van in totaal 40 casemanagers, 4 bijeenkomsten per jaar;

De Intervisiebijeenkomsten worden vooralsnog in 2023 niet gecontinueerd. Er is geen financiering opgenomen in de begroting.

De MDDT – bijeenkomsten zijn in 2023 vooralsnog teruggebracht naar 4 bijeenkomsten per jaar. Dit heeft te maken met een verlaging van het budget vanuit de begroting van het Netwerk Dementie Groningen.

Deskundigheidsbevordering

Er is op uitnodiging scholing aangeboden en georganiseerd t.b.v. de volgende doelgroepen:

- huishoudelijk medewerkers;
- partners van de lokale netwerken dementie binnen de provincie Groningen;
- praktijkverpleegkundigen, via scholingen van de Groninger Huisartsen Coöperatie (GHC) en Zorgadvies Groningen.

Consultatie:

- vanuit de helpdesk-functie is er een aantal keren meegedacht met organisaties en individuele casemanagers dementie. Thema's die o.a. aan de orde kwamen:
 - op- en afschalen in de samenwerking tussen 1^e en 2^e lijn casemanagers;
 - inbedding van het casemanagement dementie in de eigen thuiszorgorganisatie en de samenwerking met verwijzers;
 - Wet Zorg en Dwang;
 - Mentorschap en Bewindvoering.

Voor 2023 zijn er vooralsnog geen concrete plannen omtrent het thema Deskundigheidsbevordering.

